

КОМПЕТЕНЦІЯ У СФЕРІ САМОСТІЙНОЇ, ТВОРЧОЇ, ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Міхно С. В., *кафедра іноземних мов СумДУ*

Питання самостійності, творчої діяльності займають чільне місце в підготовці майбутніх фахівців у ВНЗ. Проте, останні дослідження стосуються здебільшого організації самостійної роботи студентів, пізнавальної самостійності, самостійної навчальної діяльності. Пропонуємо розглянути пізнавально-творчу самостійність студентів як одну з провідних компетенцій майбутнього фахівця.

Компетентність – це складне особистісне утворення, що складається зі знань, умінь і навичок, які дозволяють особистості ефективно функціонувати в певній діяльності. Щодо питання диференціації понять "компетенція" і "компетентність" в аспекті вищої освіти дотримуємось тези про те, що компетенція складає ресурс (потенціал) випускника університету, а компетентність – це актуальна проява компетенції в діяльності. Поняття компетенції вона не зводить до відомої тріади "знання, уміння, навиками", а розглядає як деяку сферу відносин між знаннями, уміннями, навиками людини та її дією в соціальній практиці. Компетенція виступає зв'язком між одночасною мобілізацією знань, умінь і способів поведінки в умовах конкретної діяльності.

Компетенція – це інтегральна якість особистості, що виявляється в загальній здатності і готовності її до самостійної й успішної діяльності, що заснована на знаннях, уміннях і навиках, досвіді, цінностях і схильностях, придбаних в процесі навчання. Дійсною особливістю компетенції є самостійність спеціаліста в процесі професійної діяльності. Самостійність означає відповідальне відношення людини до своїх вчинків, здатність діяти свідомо в будь-яких умовах. Слід зазначити, що знання, уміння, навиками, досвід, цінності, які отримані у процесі навчання, є інтеграційними якостями компетентності і одночасно потенційною компетенцією. Проте компетентність вони ще не визначають. Людину можна вважати компетентною у тому випадку, коли прихована раніше потенційна компетенція стане компетенцією дії в умовах реальної специфічної ситуації.

Компетенція у сфері самостійної, творчої, дослідницької діяльності спрямована на формування у студентів потреби до постійного самостійного отримання необхідної кількості знань, умінь, навичок протягом усього життя. Компетентність у сфері самостійної

пізнавальної діяльності, засвоєння способів набуття знань з різних джерел інформації є основою компетентності в інших сферах.

Особливістю вищої школи є її творча професійна спрямованість. Отже, неправильно розглядати активність, самостійність студентів відокремлено від творчості, за відсутності якої неможливе виховання компетентної, освіченої, самостійної особистості. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність виступає "пусковим механізмом" творчих здібностей студентів. Ступінь сформованості цілей, мотивів, дій визначає рівень розвитку творчих здібностей. Багато студентів навчається відмінно і добре тому, що раніше були підготовлені до самостійної пізнавальної діяльності, яка мотивована прагненням стати висококваліфікованими фахівцями. І, навпаки, слабо встигаючі студенти не мають стійких позитивних мотивів і стійких цілей не лише у навчанні, а й у майбутній професії. Глибоке і всебічне вивчення прагнень, інтересів і нахилів студентів, відбір у коледж або ВНЗ тих, у кого наявна чітка позитивна мотивація і стійка цільова установка, дозволить не лише домогтися високоактивної самостійної навчально-пізнавальної діяльності, а й створити фундамент для розвитку їх професійно-необхідних умінь пізнавальної самостійності.

Таким чином, компетенція у сфері самостійної, творчої, дослідницької діяльності є однією з основних компетенцій для студентів. Випускник ВНЗ тоді відповідатиме сучасним вимогам, коли в процесі самостійної пізнавальної діяльності відбулось його навчання й виховання як творчої особистості, індивідуальності. У зв'язку з цим важливість пізнавально-творчої самостійності студентів залишається незаперечною.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В.В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.2. — С. 116-118.